

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

**Nuorten toipuminen Jokelan ja Kauhajoen koulusurmien
jälkeen
- seurantatutkimuksen tuloksia.**

LT Henna Haravuori

THL Mielenterveys ja päihdepalvelut osasto, Lasten ja nuorten mielenterveysyksikkö

HUS nuorisopsykiatria

Traumaattisen tapahtuman seuraukset

- Traumaattiset kokemukset ovat tavallisia, valtaosa altistuu traumaattiselle elämäkokemukselle.
- Suurelle osalle kokemukset eivät aiheuta mielenterveyden pulmia
  - toimintakyky voi laskea lyhytaikaisesti mutta palaa nopeasti aiemmalle tasolle
  - myönteisiä seurauksia voivat olla esimerkiksi ihmissuhteiden arvostaminen ja ns. posttraumaattinen kasvu

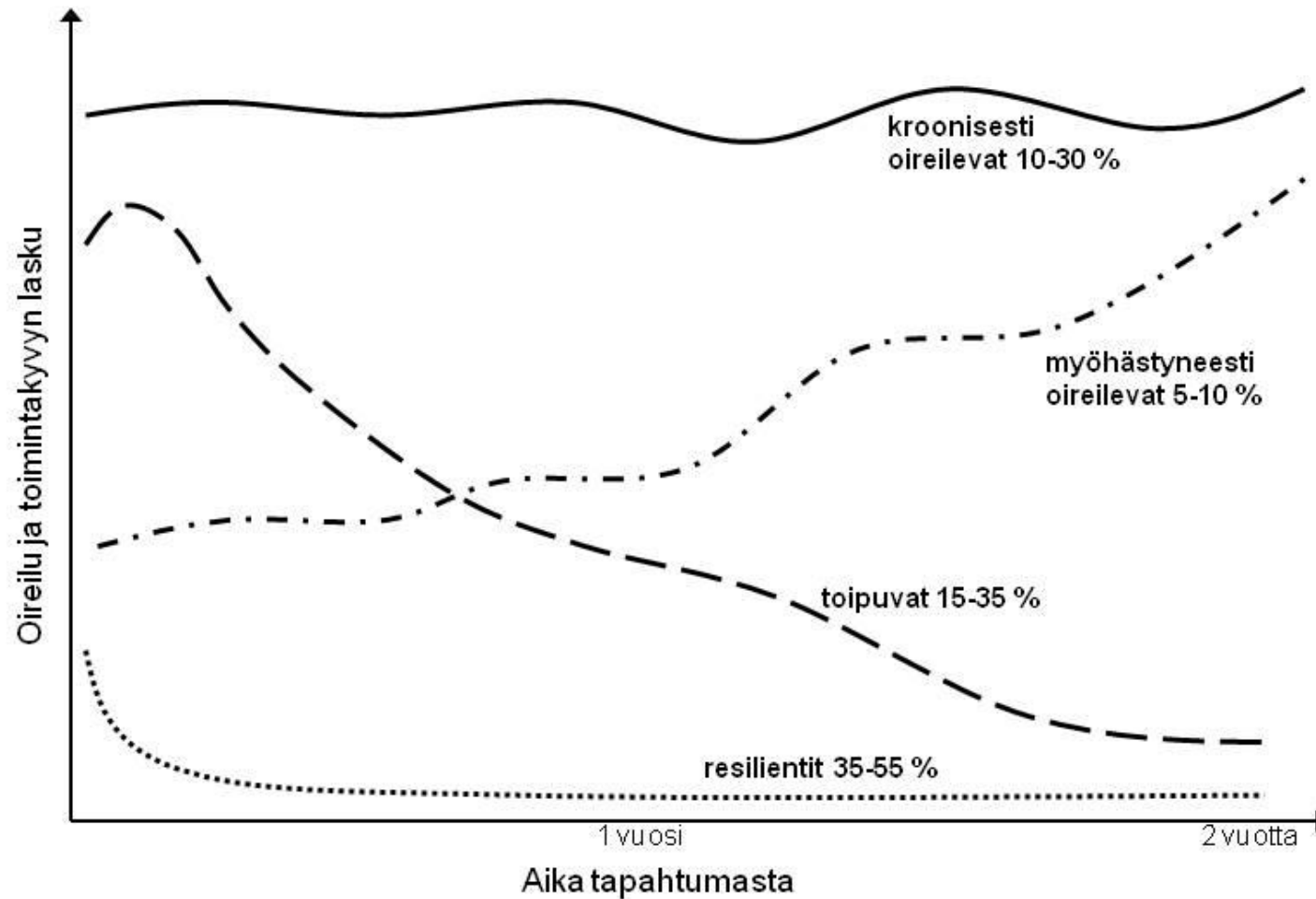

Traumaattisen tapahtuman seuraukset

- Tavallisimpia mielenterveyden häiriöitä trauman jälkeen ovat ahdistuneisuus ja mielialaoireilu, päihteiden väärinkäyttö, itsetuhoinen käytös ja erityisesti traumaperäinen stressihäiriö (PTSD)
- PTSD koostuu uudelleenkokemisen (tunkeutuvat muistikuvat), välttelyn ja turtumuksen (muistikatkokset, tunteiden latistuminen) sekä ylivireyden oireista.
- PTSD ilmenee noin 30-40 % nuorilla erilaisten ihmisten aiheuttamien traumaattisten kokemusten jälkeen.
  - Kliinisessä työssä ja tutkimuksessa tulisi tarkastella trauman vaikutuksia myös kehityksellisestä näkökulmasta.
- Kouluampumiselle altistuneiden seurantatutkimuksia on melko vähän.

Psyykkisen oireilun ja toimintakyvyn kehityskaaret

Kuva mukailtu: Bonanno GA. Resilience in the face of potential trauma.
Current directions in psychological science 2005;14:135-8

Jokelan ja Kauhajoen koulukeskusten ampumissurmille altistuneiden selviytyminen, tuki ja hoito - seurantatutkimus

Tutkimusasetelma

- 2 vuotta kestävä seurantatutkimus
- Alkuarvio 4 kuukautta traumatisoitumisesta
  - Kyselylomake
    - Jokelassa 3/2008
    - Kauhajoella 1/2009
- 1v seuranta noin 1v 4 kk traumatisoitumisesta
  - Kyselylomake
  - Osajoukolle puolistrukturoitu diagnostinen haastattelu K-SADS-PL / SCID
    - Jokela 3/ 2009
    - Kauhajoki 1/2010
- 2v seuranta noin 2 v 4 kk traumatisoitumisesta
  - Kyselylomakkeet
    - Jokela 3/2010
    - Kauhajoki 1/2011

Jokelan ja Kauhajoen koulukeskusten ampumissurmille altistuneiden selviytyminen, tuki ja hoito - seurantatutkimus

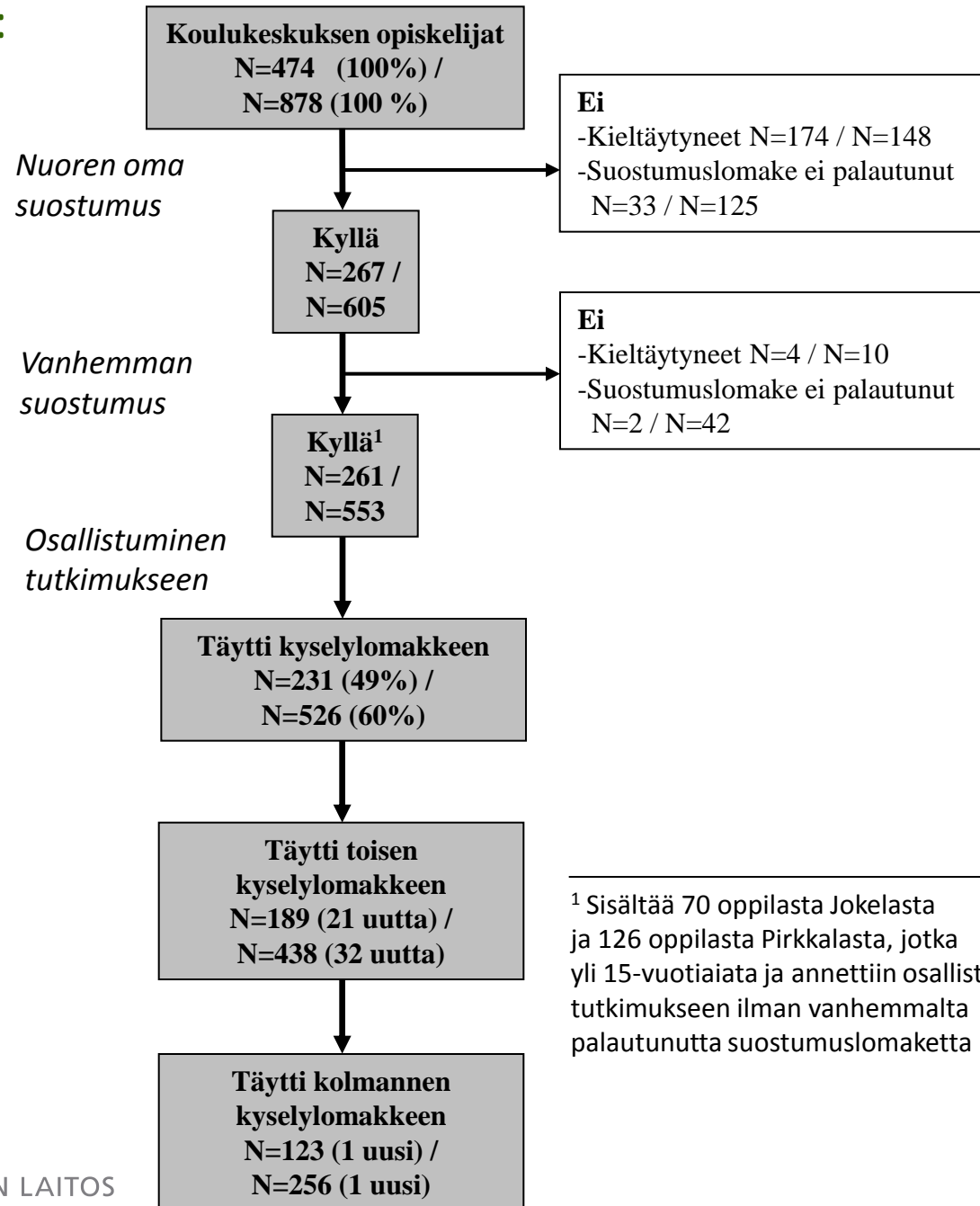
Keskeiset kysymyksenasettelut

- Onko ampumistrauman kokeneilla verrokkeja useammin psyykkisiä oireita ja mielenterveyden häiriöitä seuranta-aikana?
- Onko ja kuinka pitkään ampumistrauman kokeneiden toimintakyky verrokkeja huonompi?
- Mitkä traumatisoituneeseen henkilöön itseensä, tapahtumaan ja ympäristöön liittyvät tekijät ovat yhteydessä hyvään ja toisaalta huonoon toipumiseen?
- Onko tuen ja hoidon tarve ja toteutunut tuki yleisempää altistuneilla verrokkeihin nähden?
- Mitkä altistuneeseen itseensä, traumatilanteeseen ja ympäristöön liittyvät tekijät vaikuttavat koetun tuen ja hoidon tarpeeseen ja toteutuneeseen tukeen ja hoitoon?
- Mikä on traumatisoituneiden oma kokemus tarjotusta tuesta ja hoidosta?
- Mikä on median vaikutus oireiluun ja traumasta toipumiseen?
- Kokivatko trauman kokeneet tutkimukseen osallistumisen kuormittavampana kuin verrokkit?

Tutkittavien rekrytointi: Jokela

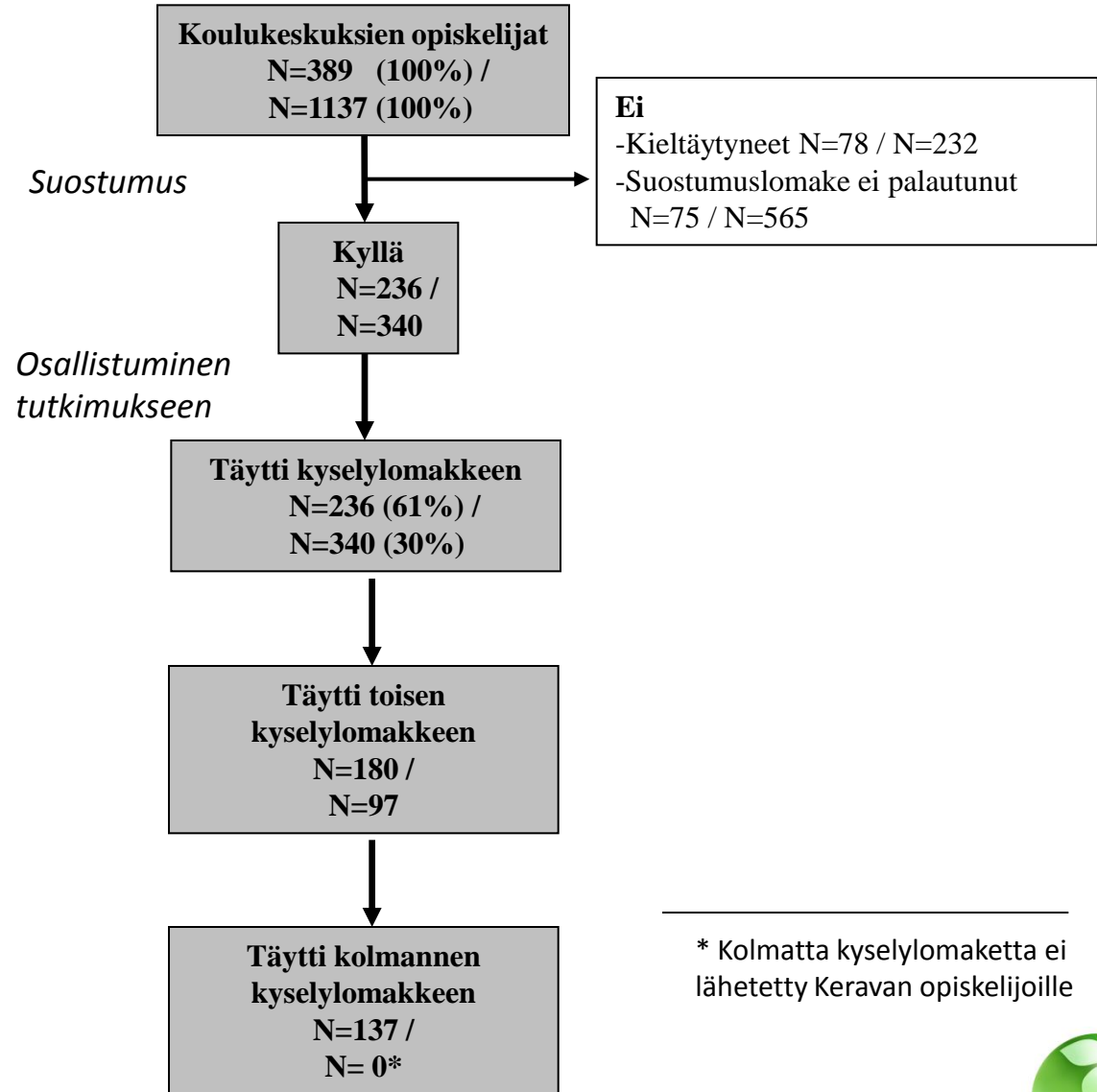
Jokela ennen kauttaviivaa,
Pirkkala kauttaviivan jälkeen

Tutkittavien rekrytointi:

Kauhajoki

Kauhajoki ennen kauttaviivaa,
Kerava kauttaviivan jälkeen

Jokelan ja Kauhajoen koulukeskusten ampumissurmille altistuneiden selviytyminen, tuki ja hoito - seurantatutkimus

- Jokela
  - Osallistujista 61% oli tyttöjä ja 39% poikia
  - Osallistujien keski-ikä oli 15.0
- Pirkkala
  - Osallistujista 57% oli tyttöjä ja 43% poikia
  - Osallistujien keski-ikä oli 14.7
- Kauhajoki
  - Osallistujista 95 % oli naisia ja 5 % miehiä
  - Osallistujien keski-ikä oli 24.9 ($\leq$ 30-v 20.2)
  - Sedu:n opiskelijoista 72 % osallistui ja SeAMK:n opiskelijoista 55 %
- Kerava
  - Osallistujista 62 % oli naisia ja 38 % miehiä
  - Osallistujien keski-ikä oli 20.4 ($\leq$ 30-v 20.0)
  - Keudan opiskelijoista 39 % osallistui ja Laurean opiskelijoista 20 %

Jokelan ja Kauhajoen kouluampumisille altistuneiden seurantatutkimus

Jos huoli psyykkisestä voinnista nousi kyselylomakkeen perusteella oppilas ohjattiin hoitoon

	4 kuukautta	1 vuosi 4 kk
Jokelassa altistuneet		
– Yhteydenotto muutaman päivän sisällä	3 %	24%
– Kirje kotiin	9 %	5%
Verrokkit Pirkkala		
– Yhteydenotto muutaman päivän sisällä	1 %	4%
– Kirje kotiin	11%	6%
Kauhajoella altistuneet		
– Yhteydenotto muutaman päivän sisällä	13 %	4%
– Kirje kotiin	13 %	1%
Verrokkit Kerava		
– Yhteydenotto muutaman päivän sisällä	5 %	2%
– Kirje kotiin	9 %	6%

Kyselylomake

- Tiedot kerättiin itse täytettävien arviointilomakkein
  - Taustatiedot: perheolosuhteet, SES, aiemmat hoitokontaktit
  - Trauma-altistus
  - Trauman jälkeisiä oireita kartoittava kysely Impact of Event Scale (IES), katkaisupistemäärät kohtalaisille traumaperäisille oireille 19/20 ja merkittävälle traumaperäiselle oireilulle 34/35 (alkuperäisistä 15 kysymyksestä laskettuna)
  - Yleisiä oireita kartoittava kysely (GHQ-12), katkaisupistemäärä $\frac{3}{4}$
  - Elämänlaatu WHOQoL lyhyt versio

Altistumisen aste

- Traumalle altistumisen aste jaettiin kokemusten perusteella kuuteen luokkaan:

Ei altistumista	vertailukoulun opiskelija, joka ei menettänyt tuntemaansa/ itselleen merkittävää henkilöä
Vähäinen tai lievä	oppilas tai opiskelija, joka ei ollut koulussa tapahtuma-aikaan ja ei menettänyt itselleen merkittävää henkilöä
Kohtalainen	oli koulussa, ei suoraan todistanut tapahtumia, ei joutunut piileskelemään, mutta evakuoitui omatoimisesti tai ohjeistettuna, ei ollut kontaktissa ampujaan, ei menettänyt itselleen merkittävää henkilöä
Huomattava	joutui toimimaan, ettei joutunut hengenvaaraan tai joutui piileskelemään tai näki ammutun tai menetti tutun/tuttuja
Vakava	oli lähellä hengenvaaraa tai näki toisen tulevan aseella uhatuksi tai menetti ystävän/ystäviä
Äärimmäinen	Joutui itse välittömään hengenvaaraan tai näki toisen ihmisen tulevan ammutuksi tai menetti perheenjäsenen

Altistumisen aste

- Jokelassa suurin osa oppilaista tuli uhatuksi tai koki menetyksiä ja noin puolet Kauhajoen oppilaista tuli uhatuksi tai koki menetyksiä

	Jokela		Kauhajoki	
Altistumisen vakavuus	n	(%)	n	(%)
Vähäinen tai lievä	12	(5)	43	(18)
Kohtalainen	2	(1)	71	(30)
Huomattava	159	(64)	102	(43)
Vakava	56	(23)	11	(5)
Äärimmäinen	18	(7)	9	(4)
Yhteensä	247	(100)	236	(100)

Traumaperäinen oireilu (IES) 4 kk tapahtuman jälkeen

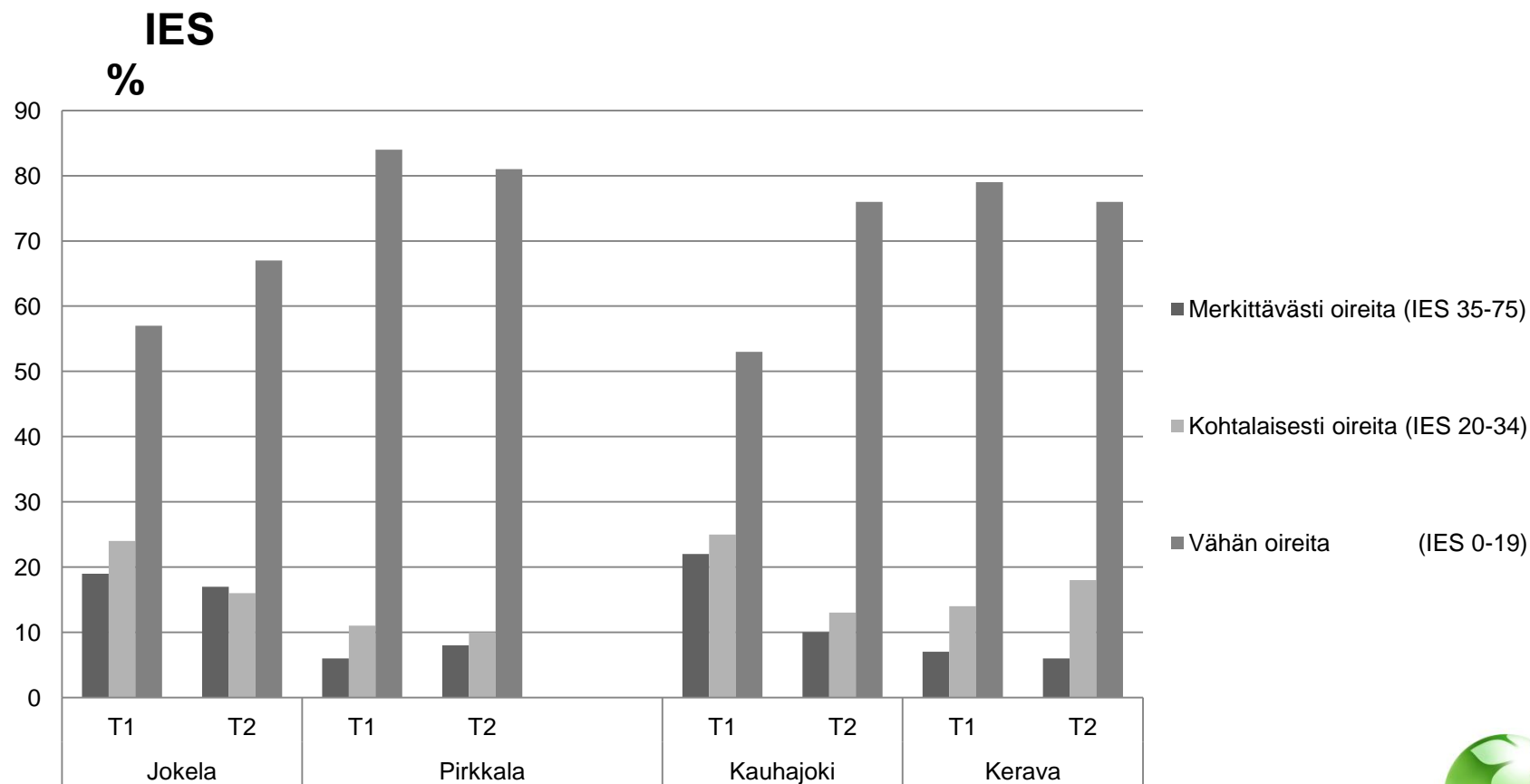
- Jokelassa oppilailla
  - **3.8** (2.4-6.1) -kertainen riski traumaperäiselle oireilulle verrattuna verrokkeihin
  - **6.0** (3.5-10.5) -kertainen riski vakavalle traumaperäiselle oireilulle (PTSD) verrattuna verrokkeihin
  - altistumisen aste ja naissukupuoli riskitekijöitä, perheen ja ystävien tuki suojaava tekijä vakavalle traumaperäiselle oireilulle
- Kauhajoella opiskelijoilla
  - 1.7 (0.9-2.9) -kertainen riski traumaperäiselle oireilulle verrattuna verrokkeihin
  - **3.7** (1.9-7.4) -kertainen riski vakavalle traumaperäiselle oireilulle (PTSD) verrattuna verrokkeihin
  - altistumisen aste ja nuorempi ikä riskitekijöitä, perheen tuki suojaava tekijä vakavalle traumaperäiselle oireilulle (sukupuolta ei voitu analysoida)

Kyselyyn vastanneiden traumaperäinen oireilu Impact of Event Scale (IES) kysymyssarjojen perusteella

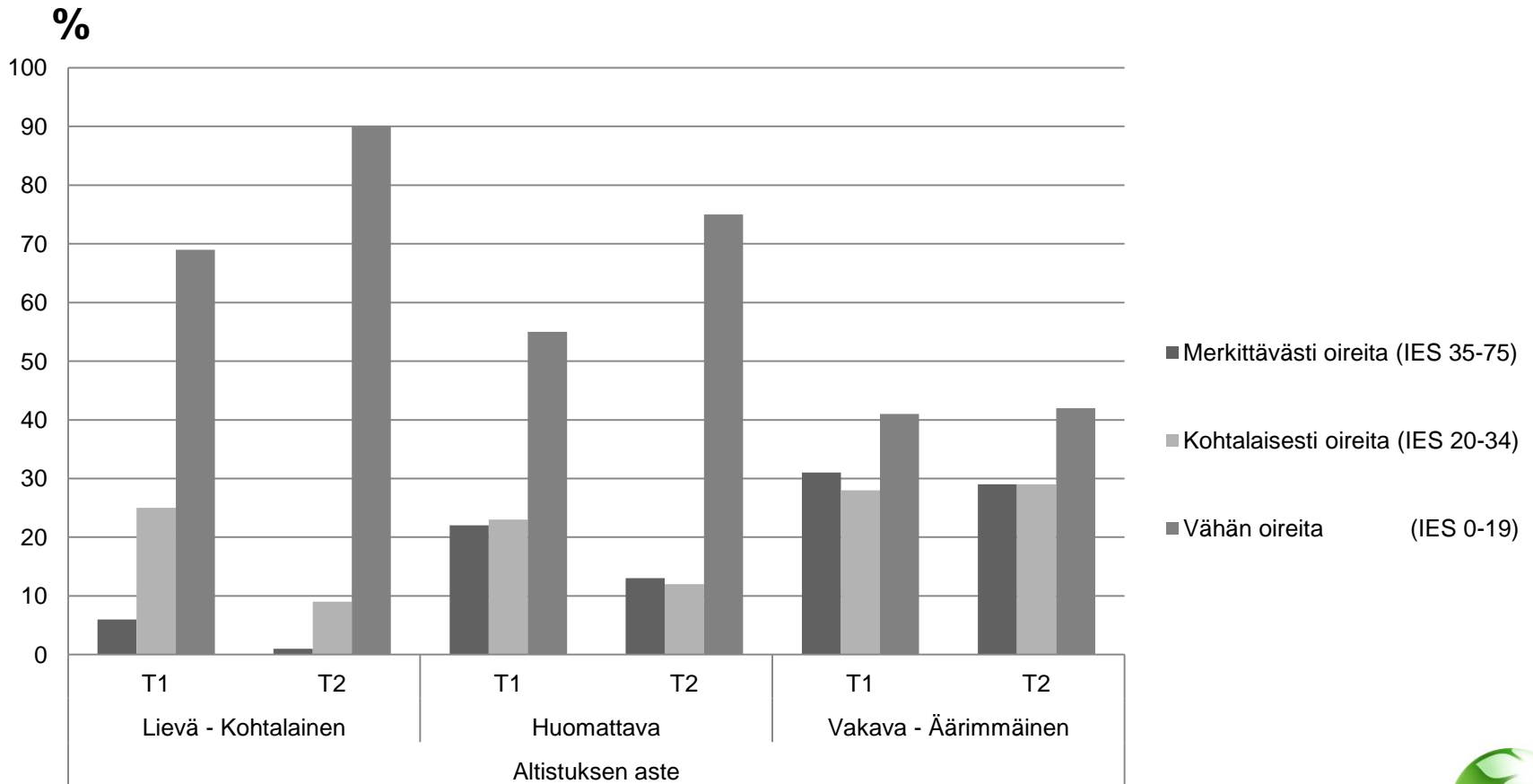
T1= 4 kk tapahtumista

T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista.

Jokelan koulukeskuksen oppilaiden ja Kauhajoen oppilaitoksen opiskelijoiden traumaperäinen oireilu altistumisen vakavuuden mukaan.

T1= 4 kk tapahtumista
T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista.

Yleinen psyykinen oireilu (GHQ-12) 4 kk tapahtuman jälkeen

- Jokelassa oppilailla
  - **4.0** (2.6-6.1) -kertainen riski psyykkiselle oireilulle verrattuna verrokkeihin
  - altistumisen aste, naissukupuoli , vanhempi ikä (15-18 v), asuminen muiden kuin molempien biologisten vanhempien kanssa ja aikaisempi psyykinen hoitokontakti olivat riskitekijöitä, perheen tuki oli suojaava tekijä
- Kauhajoella opiskelijoilla
  - **4.6** (2.6-7.8) -kertainen riski psyykkiselle oireilulle verrattuna verrokkeihin
  - altistumisen aste ja aikaisempi psyykkisen tuen tarve olivat riskitekijöitä, perheen tuki suojaava tekijä (sukupuolta ei voitu analysoida)

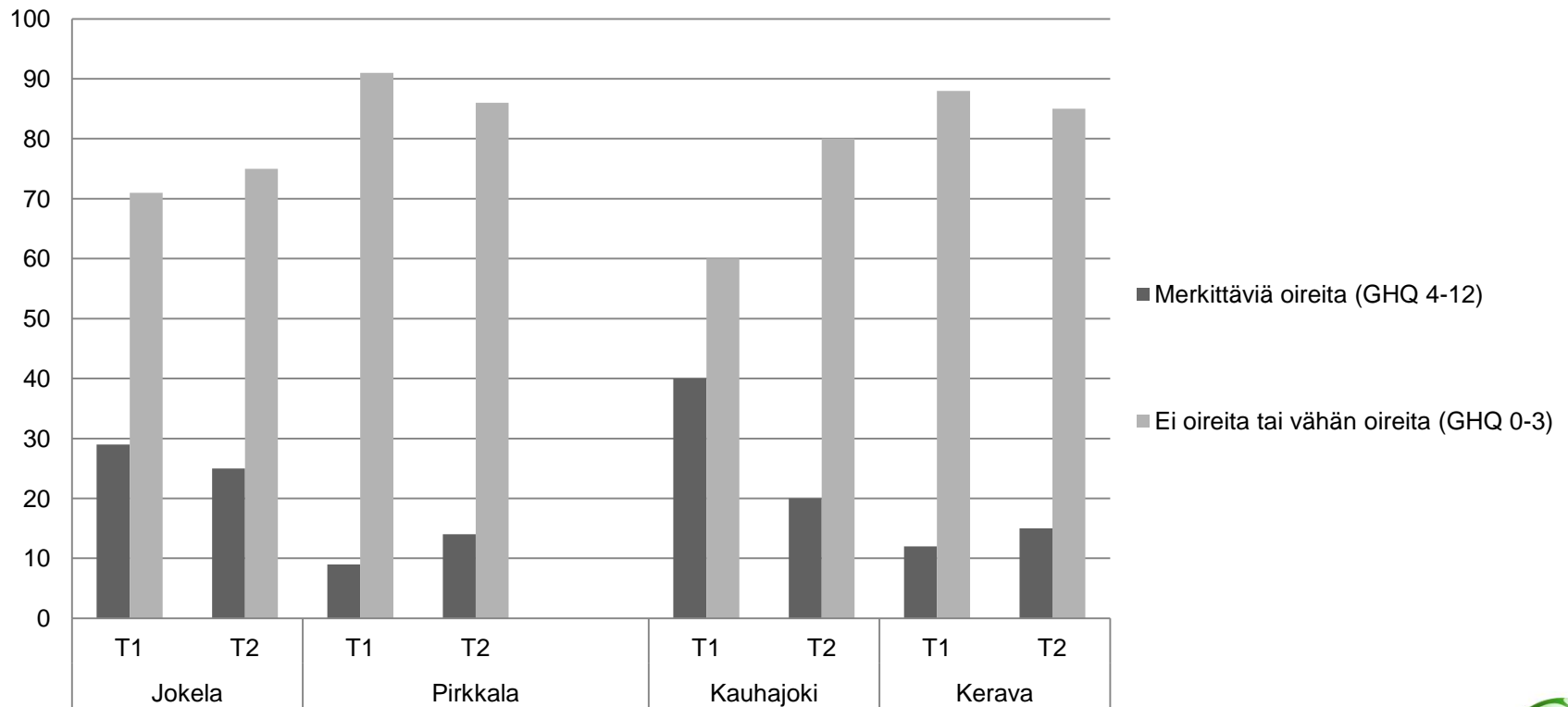

Kyselyyn vastanneiden ja psyykkinen oireilu General Health Questionnaire (GHQ-12) kysymyssarjojen perusteella

T1= 4 kk tapahtumista

T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista

GHQ-12 %

Psykiatristen haastattelujen tulokset

- DSM-IV diagnostiikka puolistrukturoidulla haastattelulla noin 1v 4kk kuluttua tapahtumista
  - K-SADS-pl, SCID
  - Jokelassa 54 % tutkimukseen osallistuneista (N=124)
  - Kauhajoella 44 % tutkimukseen osallistuneista (N=104)

Median vaikutukset

Jokela/ Kauhajoki

- Toimittajat lähestyivät **63/ 53** % oppilaista/ opiskelijoista
- **60/ 23** % vastasi kysymyksiin

- Vakavasti-äärimmäisesti altistuneista **75/ 74** % lähestyttiin.

- Toimittajien kysymyksiin vastanneista
  - **64/ 18** % oli huomattavasti altistuneita
  - **54/ 21** % vakavasti /äärimmäisesti altistuneita

Median vaikutukset

- **Jokelassa**
- Toimittajien kysymyksiin vastaamisen jälkeen 9 % oppilaista ilmoitti voinnin helpottuneen, 72 %:lla kysymyksiin vastaamisella ei ollut vaikutusta vointiin ja 19 %:lla kysymykset pahensivat vointia.
- **Kauhajoella**
- Toimittajien kysymyksiin vastaamisen jälkeen 7 % opiskelijoista ilmoitti voinnin helpottuneen, 61 %:lla kysymyksiin vastaamisella ei ollut vaikutusta vointiin ja 32 %:lla kysymykset pahensivat vointia.

Median vaikutukset Jokela/ Kauhajoki

- 130 Jokelan koulukeskuksen oppilasta ja 107 Kauhajoella opiskellutta vastasi avoimeen kysymykseen “miten toimittaja tai toimittajat lähestyivät sinua?”
- **17 / 6** % kertoi toimittajien lähestyneen positiivisella tavalla.
- **52 / 65** % kertoi toimittajien lähestyneen neutraalilla tavalla.
- **32 / 29** % kertoi toimittajien lähestyneen negatiivisella tavalla.

- Ikä ja sukupuoli ei vaikuttanut siihen, miten lähestyminen koettiin. Kauhajoella vaikeimmin altistuneet kertoivat useammin lähestymisen olleen positiivista.

Median vaikutukset

Jokela

- Niillä, joita toimittajat olivat lähestyneet oli korkeammat IES-pisteet ($M = 22.55$ vs. $M = 16.13$, $p = .007$). GHQ-36 pisteet eivät eronneet merkittävästi.
- Niillä, jotka olivat antaneet haastattelun oli korkeammat IES-pisteet verrattuna haastattelusta kieltäytyneisiin ($M = 24.85$ vs. $M = 19.14$ vs. $M = 16.13$, $p = .004$). Post-hoc analyysissä vain ei lähestytty ryhmä erosi merkittävästi haastattelusta ryhmästä. GHQ-36 pisteet eivät eronneet.

Median vaikutukset

Regressio- Analyysin tulokset

	Jokela			Pirkkala		
	<i>B</i>	<i>SE B</i>	β	<i>B</i>	<i>SE B</i>	β
IES						
Lähestytty / Haastateltu	7.14	2.52	.20**	–	–	–
Lähestytty / Kieltäytyi	1.76	2.89	.04	–	–	–
Seurasi 3 – 4 tiedotusvälinettä	3.71	2.53	.09	0.81	1.10	.03
Vakava – Äärimmäinen altistus	6.84	2.54	.18**	–	–	–
Naissukupuoli	9.63	2.25	.27***	6.92	1.06	.28***
Ikä	0.04	0.68	.00	–0.29	0.35	–0.04
Aiempi psyykkinen tuki	1.37	3.56	.02	3.49	1.51	.10*
GHQ-36						
Lähestytty / Haastateltu	1.22	1.20	.07	–	–	–
Lähestytty / Kieltäytyi	0.49	1.38	.03	–	–	–
Seurasi 3 – 4 tiedotusvälinettä	2.63	1.20	.13	0.62	0.49	.05
Vakava – Äärimmäinen altistus	4.08	1.21	.21**	–	–	–
Naissukupuoli	5.51	1.07	.31***	2.52	0.47	.22***
Ikä	0.74	0.33	.14*	0.19	0.16	.05
Aiempi psyykkinen tuki	3.68	2.16	.13	4.48	0.67	.28***

Median vaikutukset

Toimittajien lähestymisen ja haastatelluksi tulemisen vaikutukset traumaperäisiin oireisiin ja yleisiin psyykkisiin oireisiin yhdistetyssä Jokelan ja Kauhajoen aineistossa.

	Toimittaja lähestyi				Toimittaja lähestyi/ Antoi haastattelun							
	Kyllä		Ei		OR (95% CI)	Haastateltu		Kieltäytyi		Ei lähestytty		OR (95% CI) ^a
	n=253/255	n=162/163	n=108/110	n=145		n=162/163						
	%	(n)	%	(n)	%	(n)	%	(n)	%	(n)		
IES												
IES 0-19	51.0	(129)	62.3	(101)		46.3	(50)	54.5	(79)	62.3	(101)	
IES 20-34	24.9	(63)	23.5	(38)	1.22 (0.75-1.99)	27.8	(30)	22.8	(33)	23.5	(38)	1.63 (0.88-3.00)
IES 35-74	24.1	(61)	14.2	(23)	1.96 (1.09-3.55)	25.9	(28)	22.8	(33)	14.2	(23)	2.58 (1.26-5.28)
GHQ-12												
GHQ ≤ 3	63.5	(162)	69.9	(114)		67.3	(74)	60.7	(88)	69.9	(114)	
GHQ ≥ 4	36.5	(93)	30.1	(49)	1.14 (0.72-1.80)	32.7	(36)	39.3	(57)	30.1	(49)	1.16 (0.65-2.06)

^a vetosuhte haastateltujen kohdalla

Median vaikutukset

Uutisoinnin seuraaminen ampumavälikohtauksen jälkeen eri tiedotusvälineistä

	Jokela		Pirkkala		Kauhajoki		Kerava	
	%	(n)	%	(n)	%	(n)	%	(n)
Ei seurannut	0.4	(1)	3	(14)	2	(5)	3	(10)
Radiosta	51	(118)	21	(109)	88	(90)	17	(56)
Internetissä	84	(193)	48	(253)	80	(188)	74	(251)
Televisiosta	94	(217)	81	(427)	92	(216)	70	(237)
Lehdistä	78	(179)	51	(268)	71	(167)	38	(128)

Sekä tapahtumille oppilaitoksissaan altistuneet että vertailuoppilaat ja opiskelijat seurasivat uutisointia erityisesti televisiosta, suoraan altistuneet seurasivat kuitenkin useampaa (3-4) tiedotusvälinettä yleisemmin.

Median vaikutukset

Uutisoinnin yhteys itse arvioituun vointiin ampumavälikohtauksen jälkeen.

	Jokela		Pirkkala		Kauhajoki		Kerava	
	%	(n)	%	(n)	%	(n)	%	(n)
Helpotti oloa	15	(33)	11	(53)	15	(34)	6	(18)
Ei vaikuttanut	53	(120)	75	(378)	34	(79)	73	(237)
Pahensi oloa	32	(75)	15	(73)	51	(117)	22	(70)

Median vaikutukset

Useiden tiedotusvälineiden seuraamisen vaikutus traumaperäisiin ja yleisiin psyykkisiin oireisiin Jokelan ja Kauhajoen yhdistetyllä aineistolla.

	Seurattujen tiedotusvälineiden määrä				OR ^a	(95% CI)
	3-4		0-2			
	n=300/301		n=115/117			
	%	(n)	%	(n)		
IES						
IES 0-19	51.3	(154)	66.1	(76)		
IES 20-34	27.0	(81)	17.4	(20)	1.88	(1.06-3.33)
IES 35-75	21.7	(65)	16.5	(19)	1.37	(0.72-2.58)
GHQ						
GHQ ≤ 3	62.8	(189)	74.4	(87)		
GHQ ≥ 4	37.2	(112)	25.6	(30)	1.66	(0.98-2.81)

Elämänlaatu

- Elämänsä laadun ilmoitti hyväksi tai erittäin hyväksi lähes sama osuus altistuneista kuin verrokeista
- 4 kk: Eroa oli havaittavissa kokemuksessa energian riittävydessä ja tyytyväisyydessä, miten hyvin suoriutuu tehtävistään
- 1 v 4 kk: erot verrokkeihin nähden olivat tasaantuneet. Myös tyytyväisyys itseensä parani seuranta-aikana.
- Tyytyväisyys ihmissuhteisiin oli altistuneilla vähintään yhtä hyvä kuin verrokeilla.
  - Valtaosa ilmaisi saaneensa tukea lähipiiriltään tapahtumien käsittelyyn sekä Jokelassa että Kauhajoella

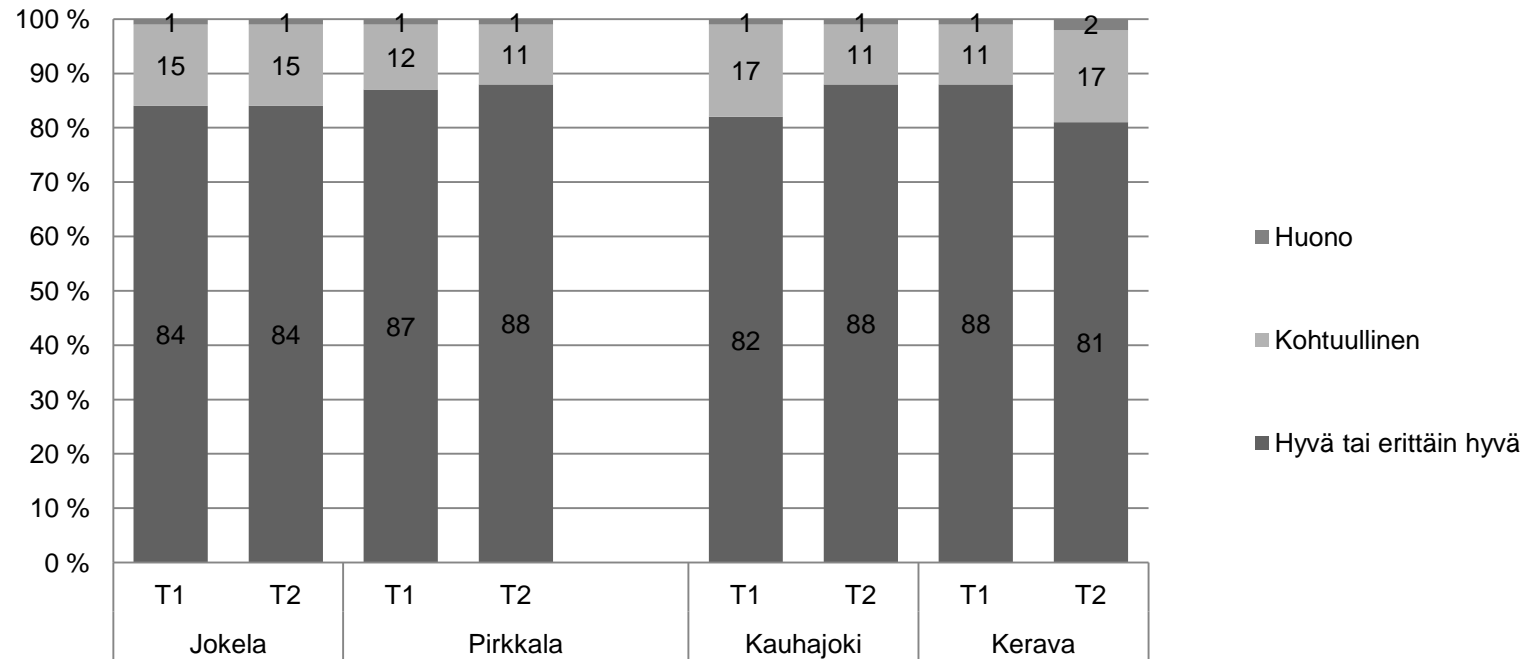

Elämänlaatu kysymyssarjan vastausten jakaumat.

T1= 4 kk tapahtumista

T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista.

Koettu elämänlaatu

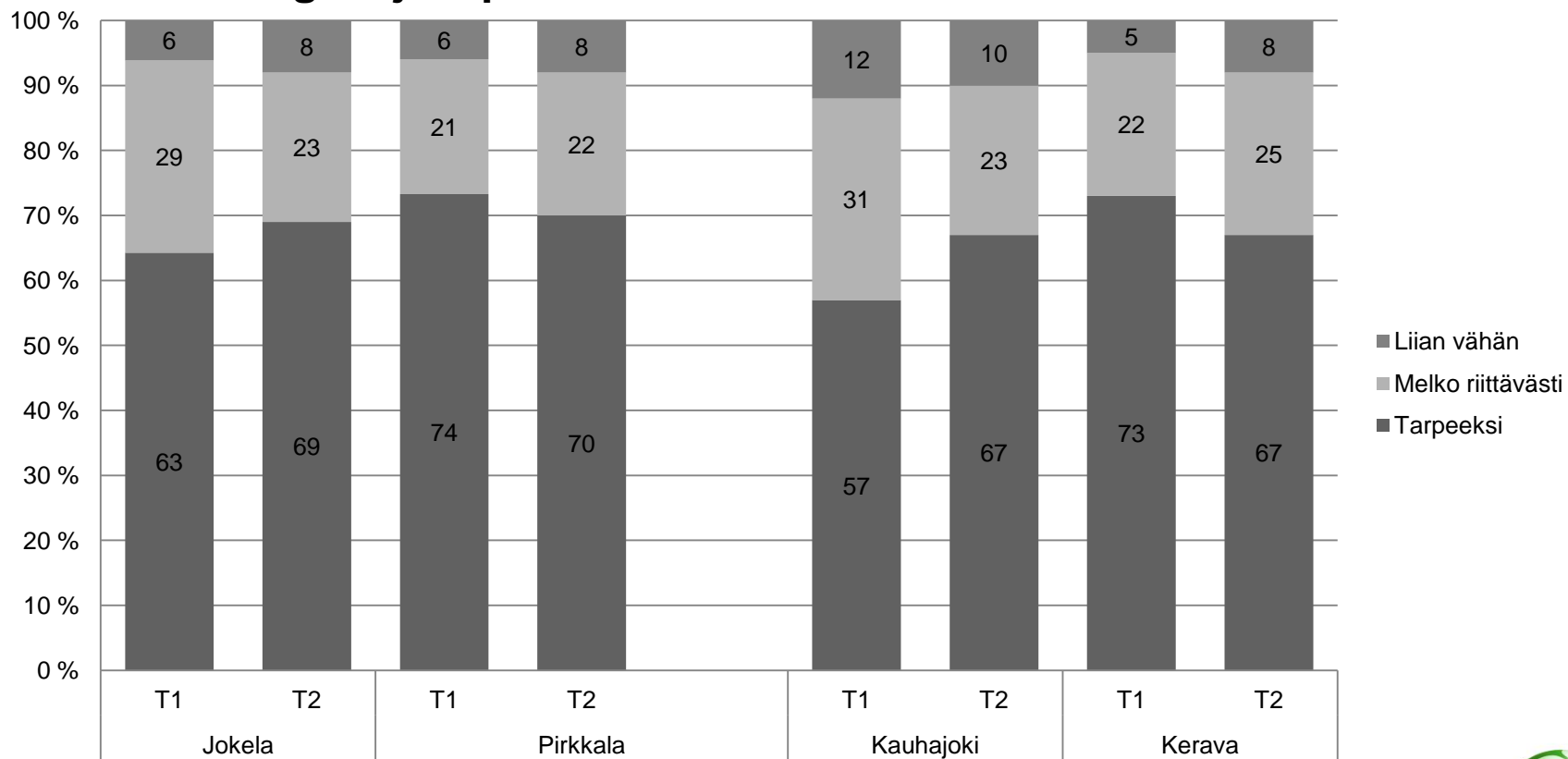

Elämänlaatu kysymyssarjan vastausten jakaumat.

T1= 4 kk tapahtumista

T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista.

Energiaa jokapäiväiseen elämään

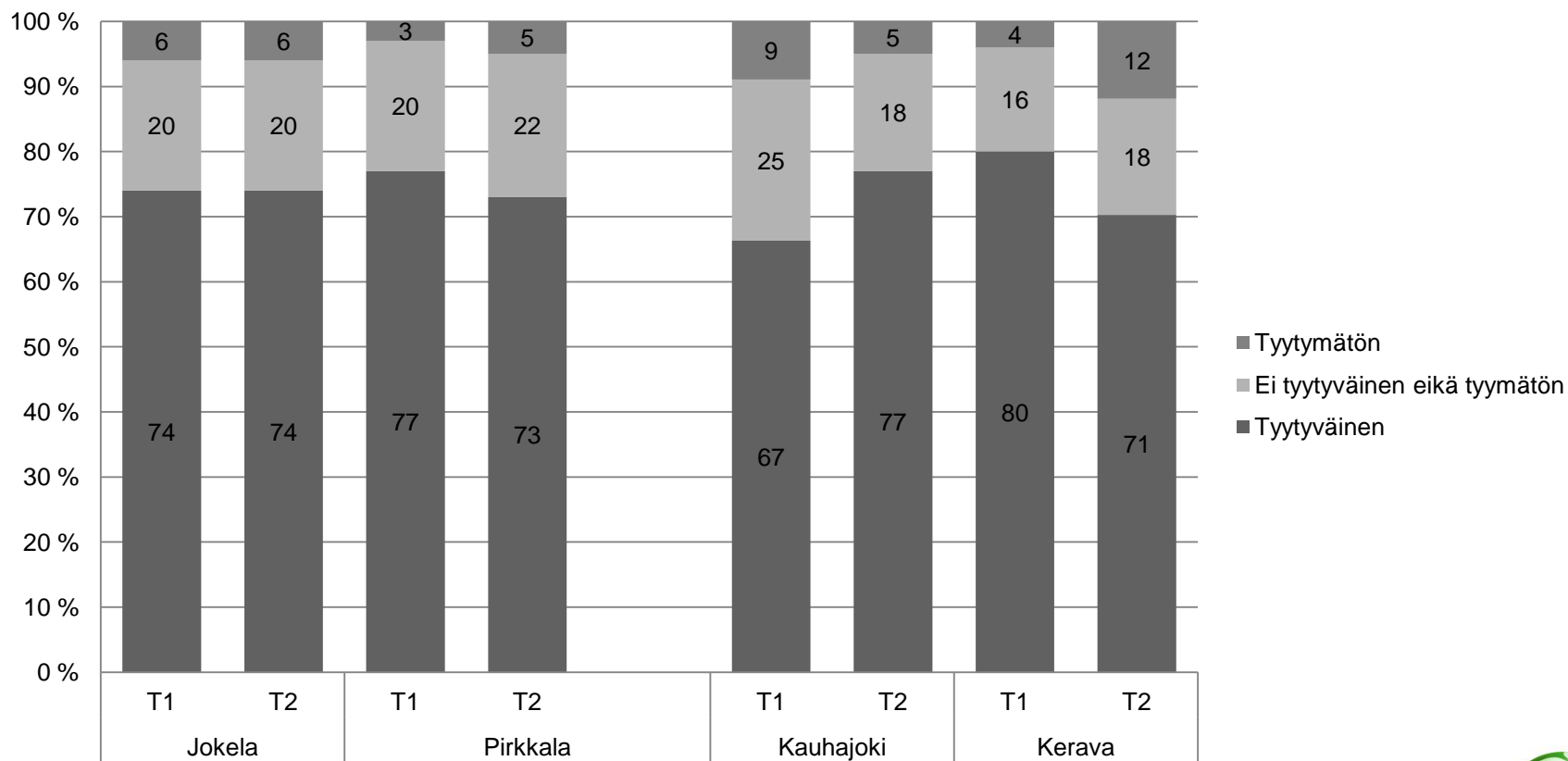

Elämänlaatu kysymyssarjan vastausten jakaumat.

T1= 4 kk tapahtumista

T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista.

Tyytyväisyys kykyyn suoriutua päivittäisistä tehtävistä

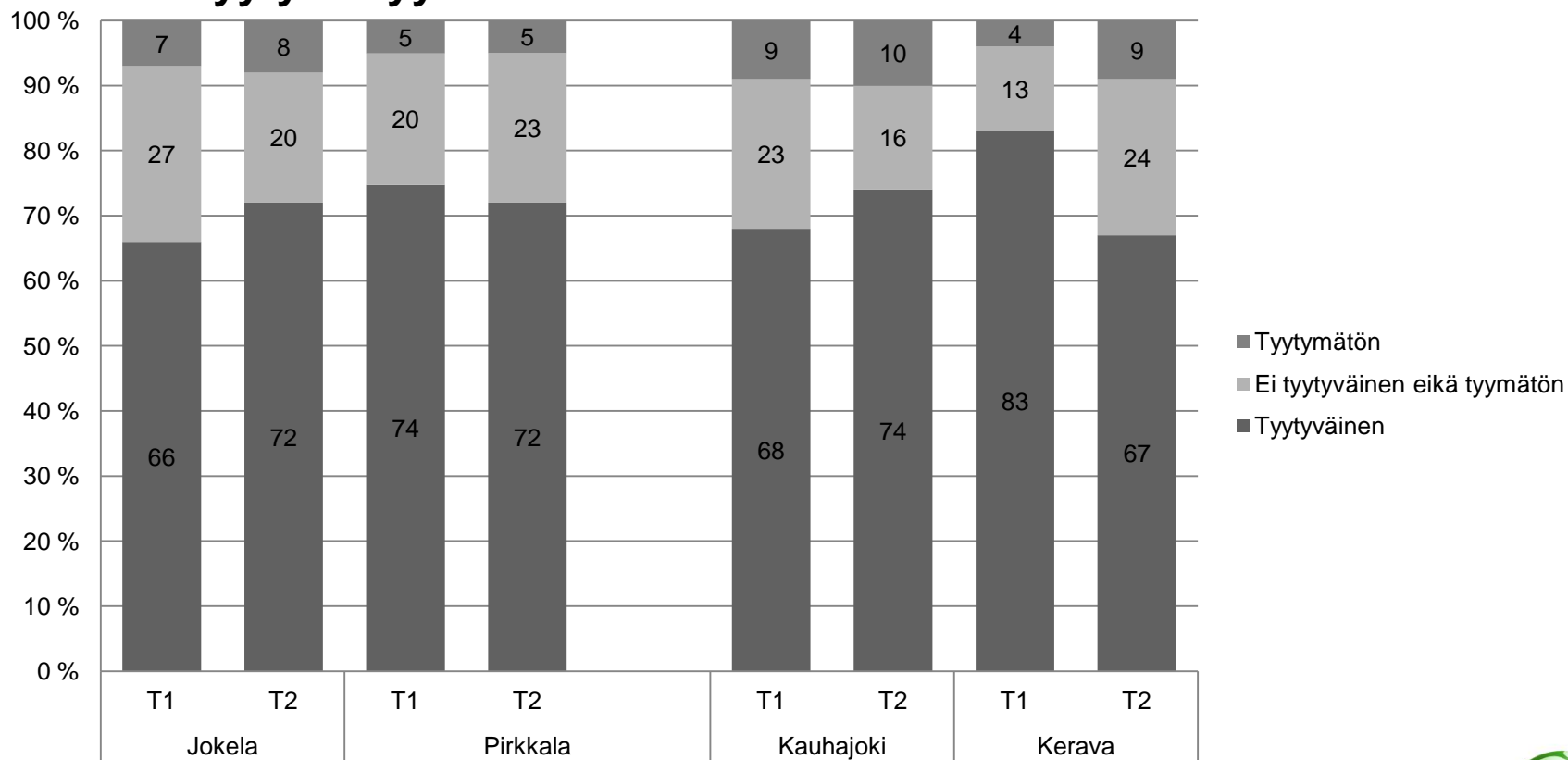

Elämänlaatu kysymyssarjan vastausten jakaumat.

T1= 4 kk tapahtumista

T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista.

Tyytyväisyys itseän

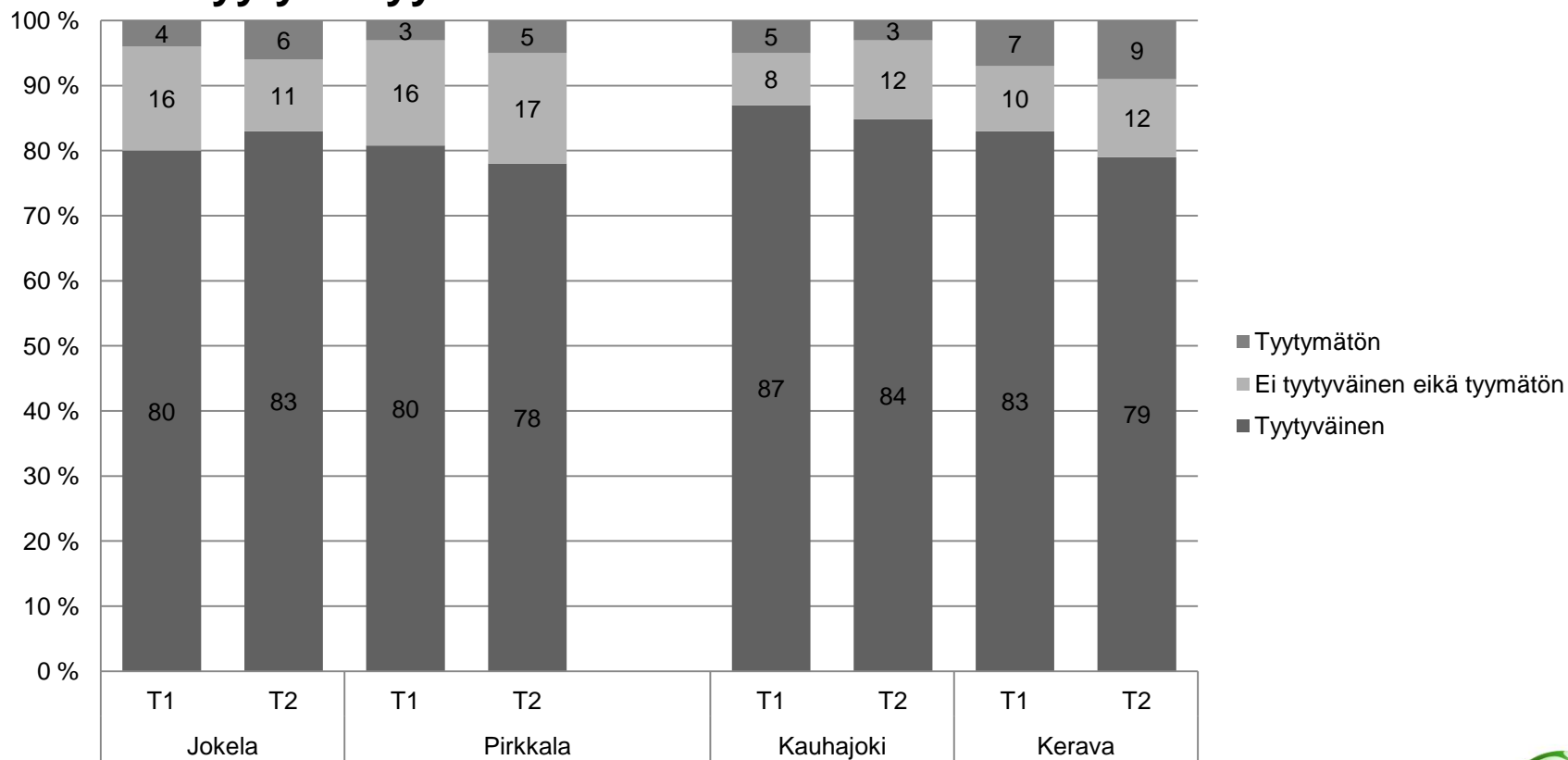

Elämänlaatu kysymyssarjan vastausten jakaumat.

T1= 4 kk tapahtumista

T2= vuosi ja 4 kk tapahtumista.

Tyytyväisyys ihmissuhteisiin

Metodologisia huomioita

- Tulokset perustuvat Jokelan osalta 49 % oppilaista ja Kauhajoella 60 % opiskelijoista, joten erityisesti Jokelan osalta tulosten yleistettävyydessä on rajoitteita.
  - Tulokset mahdollisesti aliarvioivat oireilua, koska eniten oireilleet eivät ehkä halunneet osallistua tutkimukseen.
- Kyselylomakkeet kysymykset eivät tunnista ulospäin suuntautuneita oireita juurikaan, tämä voi olla ongelmallista arvioitaessa erityisesti traumatisoituneiden poikien vointia.
- IES ja GHQ-mittarit perustuvat itsearvioon, niiden tulosten perusteella ei voi tehdä diagnoosia. Kuitenkin ne ovat käyttökelpoisia erottamaan suuressa riskissä olevat nuoret.
- Trauman vakavuuden asteikko tehtiin tätä tutkimusta varten. Asteikko ei ota huomioon subjektiivista uhatuksi tulemisen kokemusta, jolla voisi olla myös merkitystä traumareaktioiden todennäköisyyteen.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Mitä opittiin Jokelan ja Kauhajoen tapahtumista?

Professori Mauri Marttunen

Välittömästi tarjottu psykososiaalinen tuki

Jokela

- Välitöntä psykososiaalista tukea tarjottiin 69 %:lle oppilaista
- 68 % niistä, jotka tuen ottivat vastaan kokivat sen vähintään riittäväksi

Kauhajoki

- Välitöntä psykososiaalista tukea tarjottiin 85 %:lle opiskelijoista
- 66 % niistä, jotka tuen ottivat vastaan kokivat sen vähintään riittäväksi

Välittömästi tarjottu psykososiaalinen tuki

Mistä on tarjottu tukea välittömästi tapahtumien jälkeen?				
	Jokela		Kauhajoki	
	(N=231)		(N=236)	
	%	(n)	%	(n)
Kyllä, ammatillista	50	(111)	67	(158)
Kyllä, sosiaalista	9	(19)	6	(15)
Molempia	10	(23)	2.5	(6)
Ei tarjottu välitöntä tukea	32	(71)	21	(49)

Ammatillinen tuki: kriisityö. **Sosiaalinen tuki:** perhe, ystävät.

Välittömästi tarjottu psykososiaalinen tuki

Jokela

- Lievästi tai kohtalaisesti altistuneista
  - 69% sai tukea
  - 44% koki sen riittäväksi
- Huomattavasti altistuneista
  - 49% sai tukea
  - 62% koki sen riittäväksi
- Vakavasti tai äärimmäisesti altistuneista
  - 72% sai tukea
  - 59% koki sen riittäväksi

Kauhajoki

- Lievästi tai kohtalaisesti altistuneista
  - 81% sai tukea
  - 65% koki sen riittäväksi
- Huomattavasti altistuneista
  - 86% sai tukea
  - 63% koki sen riittäväksi
- Vakavasti tai äärimmäisesti altistuneista
  - 100% sai tukea
  - 43% koki sen riittäväksi

Tarjottu tuki välittömän tuen jälkeen

Jokela

- Perhe ja ystävät
  - 99 % sai tukea
  - 95 % näistä koki tuen auttavani
- Kriisityöntekijät tapahtumaa seuranneen viikon aikana
  - 57 % sai tukea
  - 60 % näistä koki tuen auttavan
- Oppilashuolto
  - 68 % sai tukea
  - 56 % näistä koki tuen auttavan
- Nuorisotyö
  - 67 % sai tukea
  - 71 % näistä koki tuen auttavan

Kauhajoki

- Perhe ja ystävät
  - 99 % sai tukea
  - 97 % näistä koki tuen auttavani
- Kriisityöntekijät tapahtumaa seuranneen viikon (kahden) aikana
  - 63 % sai tukea
  - 69 % näistä koki tuen auttavan
- Oppilashuolto
  - 82 % sai tukea
  - 82 % näistä koki tuen auttavan
- Nuorisotyö
  - 36 % sai tukea
  - 73 % näistä koki tuen auttavan

Hoidon piiriin hakeutuminen

Jokela

- Säännölliset tapaamiset tapahtumien johdosta 4kk mennessä oli aloittanut 13 % oppilaista, tytöistä 18 % ja pojista 4 %
- Verrokkikoulussa säännölliset tapaamiset aloitti 7 oppilasta (1 %)
- 1v 4kk seurantaan mennessä säännöllisiä käyntejä mielenterveystyön ammattilaisella oli ollut 27 %:lla

Kauhajoki

- Säännölliset tapaamiset oli aloittanut 4kk mennessä 14 % opiskelijoista
- Verrokkiopiskelijoista säännölliset tapaamiset oli aloittanut 2 oppilasta (alle 1 %)
- 1v 4kk seurantaan mennessä 25 % vastasi aloittaneensa säännölliset käynnit mielenterveystyön ammattilaisella ja puolella hoitokontakti oli jo päättynyt

Jokelan ja Kauhajoen kouluampumisille altistuneiden seurantatutkimus

Onko tarjolla olleen tuen määrä muuttunut?

	Jokela (N=168) 1 v 4kk % (N)	Kauhajoki (N=150) 1v 4kk % (N)
Se on lisääntynyt	5 (8)	5(9)
Se on vähentynyt	49(82)	49(86)
Se ei ole muuttunut	45(75)	45 (79)

Jokelan ja Kauhajoen kouluampumisille altistuneiden seurantatutkimus

Miten olet kokenut tarjotun tuen määrän viime aikoina?

	Jokela (N=168)	Kauhajoki (N=150)
	1 v 4kk	1v 4kk
	% (N)	% (N)
Sitä on tarjottu liian vähän	8 (14)	7 (12)
Sitä on ollut riittävästi	82 (137)	90 (155)
Sitä on tarjottu liikaa	6 (10)	3 (5)

Jokelan ja Kauhajoen koulukeskusten ampumissurmille altistuneiden selviytyminen, tuki ja hoito – seurantatutkimus

Pohdintaa

- Vakavimmin altistuneet oireilevat pisimpään
  - Altistuksen astetta tulisi heti alusta pitäen arvioida ja altistuneita seuloa
    - Jos seulonnassa IES-pisteet korkeat, ohjattava spesifisten traumahoitojen piiriin
  - Vakavimmin altistuneille tulisi fokusoidusti tarjota spesifejä hoitoja alusta alkaen
    - Traumafokusoitu hoito
  - Nykyhoitomuodot, yleinen tuki ja läheisten tuki, riittänevät lievemmin altistuneille, mutta eivät ole optimaalisia vaikeasti altistuneille

Jokelan ja Kauhajoen koulukeskusten ampumissurmille altistuneiden selviytyminen, tuki ja hoito – seurantatutkimus

Pohdintaa

- Elämänlaatunsa koki hyväksi tai erittäin hyväksi lähes sama osuus altistuneista kuin verrokeista.
  - Energian riittävydessä ja jaksamisessa oli aluksi eroa, joka tasaantui seurannassa
  - Tyytyväisyys ihmissuhteisiin oli altistuneilla vähintään yhtä hyvä kuin verrokeilla
- Haastatelluksi tuleminen traumaattisen tapahtuman kokemisen jälkeen näyttää lisäävän traumaperäistä oireilua
- Lähes kaikki saivat perheeltä ja ystäviltä tukea ja valtaosa koki myös tämän tuen auttavan
- Tarjotun tuen määrään ollaan pääosin (yli 80 % vastaajista) tyytyväisiä seuranta-aikana

